

Pārresoru koordinācijas
centrs

Nacionālā trīspusējās sadarbības padomes Sociālās drošības apakšpadomes sēde

21.09.2022.

Ministru kabineta lēmums

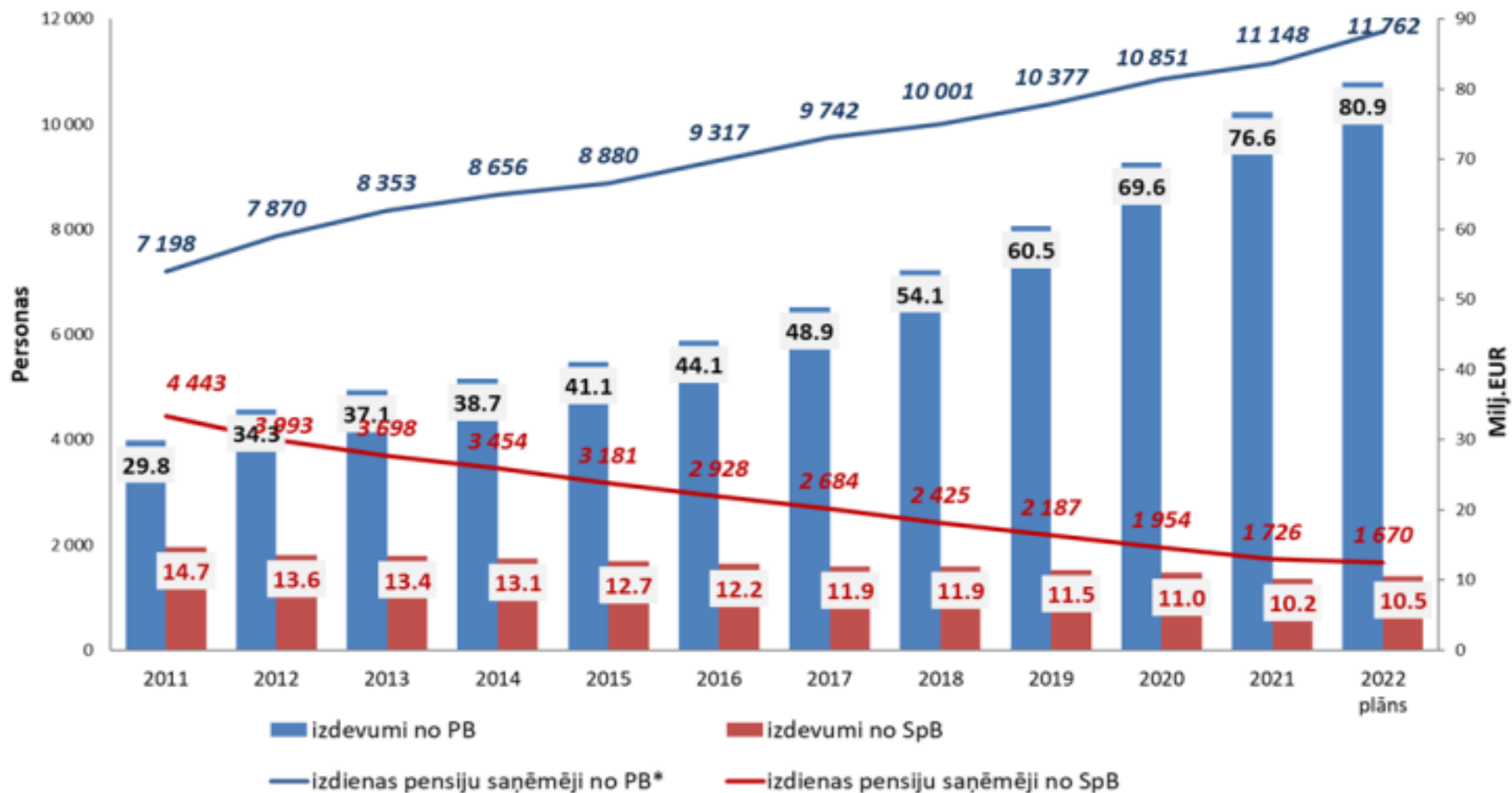
Ministru kabineta 2021.gada 24.augusta sēde (Prot. Nr.57, 52.§, 60.punkts) - uzdots PKC sadarbībā ar Labklājības ministriju, Iekšlietu ministriju, Veselības ministriju, Tieslietu ministriju, Valsts kanceleju un Finanšu ministriju līdz 2022.gada 31.decembrim sagatavot priekšlikumus jauna izdienes pensiju modeļa izstrādei.

PKC 2021.gada 11.novembra rīkojums Nr.1.1-2/6 “Par Darba grupas izveidi jauna izdienes pensiju modeļa izstrādei” izveidota darba grupu un uzsākts darbs pie jauna izdienes pensiju modeļa izstrādes – darba grupā piedalās TM, LBAS, VK, LM, FM, VM, LRP, AiM, IeM, KNAB, KM, ĀM, LDDK, VP, VRS, VUGD, NMPD, IDB, LIDA, LPB, LDA, LAPA

Mandāts reformai

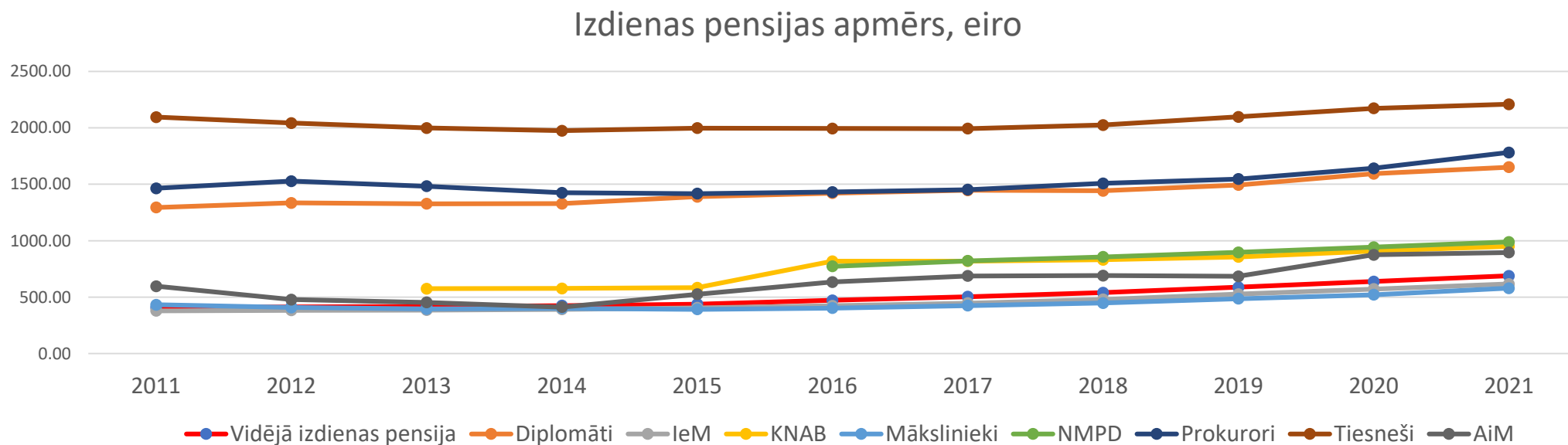
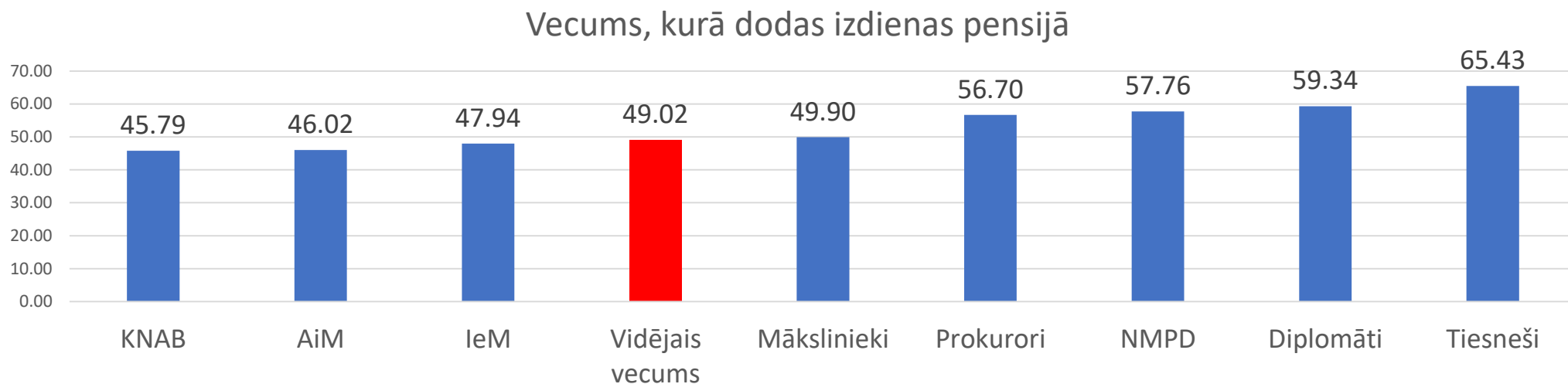
- 1) nodrošināt izdienas pensiju sistēmai pakļauto profesiju pārstāvjiem, kas šobrīd saņem izdienas pensiju vai ir uzkrājuši būtisku izdienas stāžu, tiesisko palāvību, neattiecinot uz tiem jauno izdienas pensiju sistēmu;
- 2) definēt izdienas pensiju piešķiršanas mērķus, dalot izdienas pensijas saņēmējus divās grupās: (i) personas, kurām nepieciešams nodrošināt iespēju pārkvalificēties; (ii) personas, kurām nepieciešams nodrošināt iespēju pārkvalificēties un kompensēt paaugstinātu risku dzīvībai un veselībai jomās, kurās, pildot dienesta pienākumus, personas ir pakļautas reālam dzīvības un veselības apdraudējumam;
- 3) pārskatīt esošo izdienas pensiju saņēmēju loku;
- 4) visām izdienas pensijām ir jābūt terminētām, abām izdienas pensiju grupām ir jābūt ekonomiski motivētām iesaistīties darba tirgū arī pēc izdienas pensijas saņemšanas perioda sākuma;
- 5) katrai profesiju (amatu) grupai ir jānosaka vienoti izdienas pensijas ieguves un aprēķina kritēriji.

Fakti par izdienas pensiju sistēmu

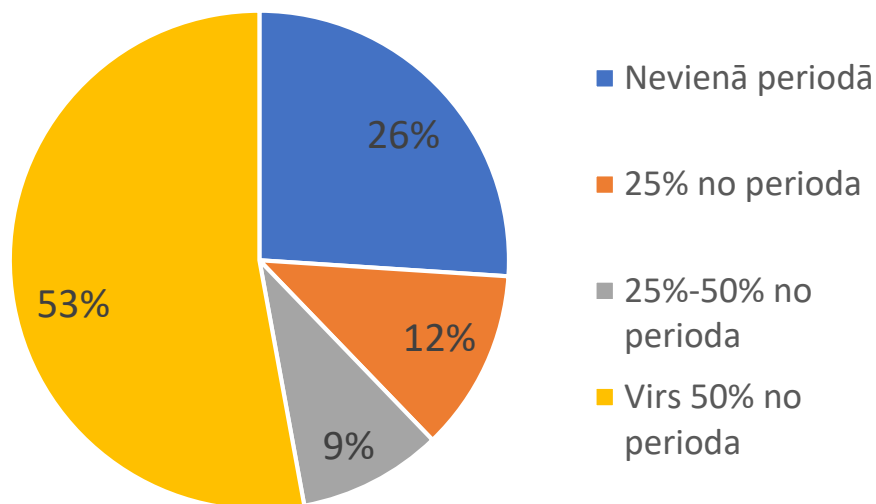
*ieskaitot Aizsardzības ministrijas izdienas pensijas, neieskaitot valsts drošības iestādes.

Fakti par izdienas pensiju sistēmu #2

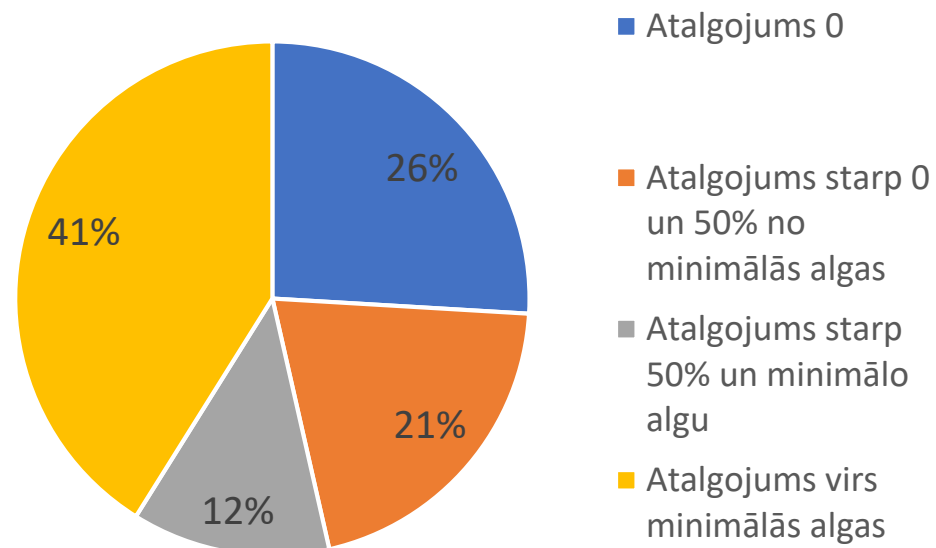

Fakti par izdienas pensiju sistēmu #3

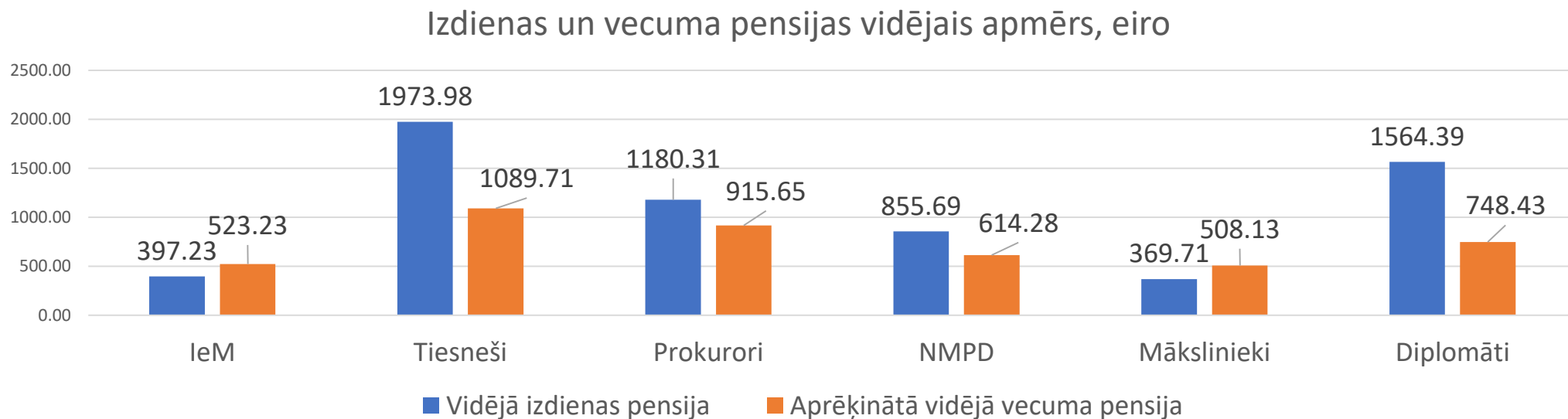
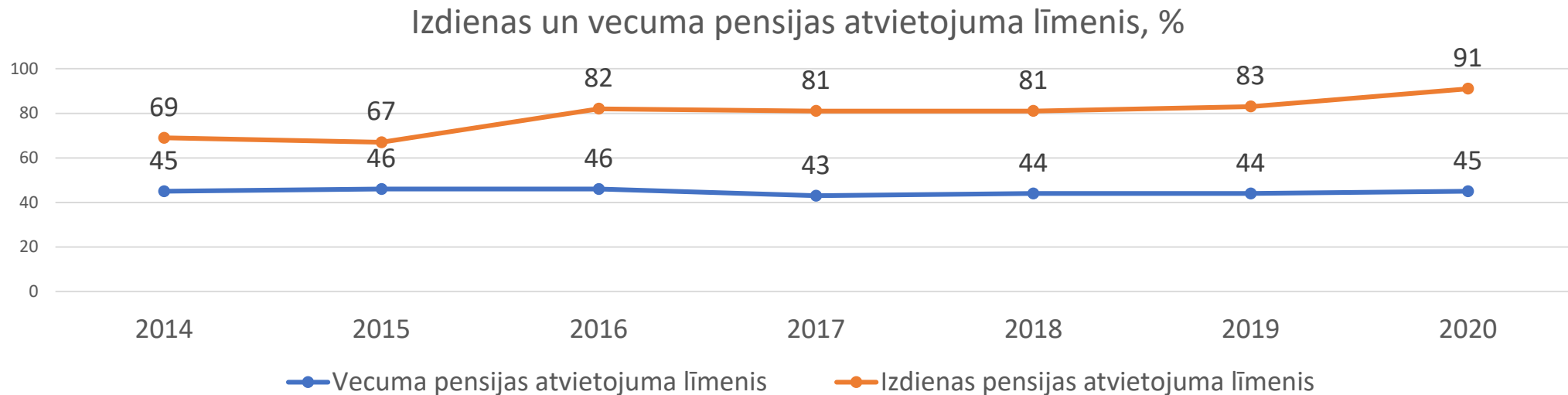
Periodi, kad personas ir saņēmušas
atalgojumu pēc došanās izdienā, %

Personu atalgojums no algota darba vai
kā pašnodarbinātajam pēc došanās
izdienā, %

Fakti par izdienas pensiju sistēmu #4

Būtiskākās piedāvātās izmaiņas izdienas pensiju sistēmā

- **Tiesiskā palāvība** – jaunā izdienas pensijas sistēma ir attiecināma tikai uz personām, kas sāk uzkrāt izdienas stāžu pēc reformas spēkā stāšanās;
- **Terminētība** - visām izdienas pensijām turpmāk būs jābūt piešķirtām līdz brīdim, kad persona sasniedz valstī noteikto vecumu valsts vecuma pensijas saņemšanai;
- **Sistēmas centralizēšana** – turpmāk izdienas pensiju sistēma no 9 normatīvajiem aktiem tiks apvienota vienā normatīvajā aktā;

Būtiskākās piedāvātās izmaiņas izdienas pensiju sistēmā #2

- **Izdienas personas subjektu dalījums grupās:**
- **Pirmā grupa** - personas, kas saskaras ar reālu risku dzīvībai un veselībai, kas iestājas pildot pienākumus valsts apmaksātās profesijās/amatos, jomās kas saistītas ar valsts un sabiedrības drošību, vienlaikus izpildoties diviem no šādiem kritērijiem:
 - 1) persona ir amatpersona vai amatpersona ar speciālo dienesta pakāpi;
 - 2) persona dienē militārajā dienestā vai ir nodarbināta iestādē, kas ir operatīvās darbības subjekts;
 - 3) personai kā nosacījumu dienesta pienākumu pildīšanai valsts noteikusi speciālas veselības stāvokļa, fiziskās sagatavotības un psiholoģisko īpašību pārbaudes, kas tiek kontrolētas visu dienesta laiku.
- **Otrā grupa** - personas, kas ir nodarbinātas valsts apmaksātās profesijās, kurām profesijas īpatnības ir saistītas ar profesionālo iemaņu mazināšanos vai zudumu, sasniedzot noteiktu vecumu vai nostrādājot šajā profesijā noteiktu laiku.

Būtiskākās piedāvātās izmaiņas izdienas pensiju sistēmā #3

- Izdienas stāžu veidos speciālais izdienas stāžs, kas uzkrāts jebkurā no izdienas profesijām, un pielīdzināmie periodi.
 - 1) **Pirmā grupa** - 25 gadi, vienlaikus tiek atcelts vecuma ierobežojums, lai dotos izdienas pensijā un personas **var turpināt darbu profesijā, kas paredz izdienas stāža uzkrāšanu**;
 - 2) **Otrā grupa** - noteikts katrai profesijai individuāli, atkarībā no profesijas specifikas un profesionālo iemaņu zuduma.
- **Pielīdzināmos periodus veidos**
 - 1) **Pirmā grupa** - pielīdzināmie periodi tiks noteikti visiem vienādi un sastāvēs no speciālās izglītības, maternitātes, paternitātes, slimības, dienesta izdienas profesijās (izņemot 2.grupas profesijas), alternatīvā dienesta, ierindas dienesta Zemessardzē;
 - 2) **Otrā grupa** – pielīdzināmie periodi sastāvēs no speciālās izglītības, maternitātes, paternitātes, slimības, alternatīvā dienesta, ierindas dienesta Zemessardzē.

Būtiskākās piedāvātās izmaiņas izdienas pensiju sistēmā #4

- **Pirmā grupa:**

- 1) izdienas pensijas maksimālā apmēra mazināšana, tuvinot to valsts vecuma pensijas atvietošanas līmenim, nodrošinot graduālāku pāreju no atalgojuma uz valsts vecuma pensiju;
- 2) iespēja turpināt darba gaitas izdienas profesijās, uzkrājot papildus stāžu un kāpinot gan izdienas pensijas, gan valsts vecuma pensijas apmēru;
- 3) izdienas pensijas subjekti nevarēs būt personas, kam amata pienākumi būtiskā apmērā no kopējās noslodzes paredzēs veikt atbalsta funkcijas.

- **Otrā grupa:**

- 1) pamata atbalsta mehānisms – valsts apmaksāta jaunas kvalifikācijas/profesijas ieguve;
- 2) izdienas pensijas apmērs vienādots ar pirmo grupu;
- 3) izdienas pensijas saņemšanas laiks nedrīkstēs pārsniegt jaunas kvalifikācijas/profesijas ieguves laiku.

Pārresoru koordinācijas centrs

Ar atbildību par Latvijas nākotni!

Papildu informācija: www.pkc.gov.lv/nap2027

pkc@pkc.mk.gov.lv

@LVnakotne